

NÚ MÁ BERA ELLA BRESTA

Les her um sjúkrahúsleiðaran, ið hefur skorið ígjøgnum og sjúkra-systrafelagið, sum noktar at góðtaka uppskot, og landsstýriskvinnuna, ið situr við máli, ið hon sjálv hefur sagt skal vera loyst í seinasta lagi 1. september

NICLAS JOHANNESSEN

Tey kunnu bara ikki semjast – Serlæknafelagið og Sjúkrasystrafelagið – um hvussu bygnaðurin á Landssjúkrahúsinum skal vera. Nú er tað heldur ikki uppgávan hjá fakfeløgum at avgera, hvør bygnaðurin á LS skal vera.

Tann myndugleikin liggur í dag hjá sjúkrahúsleiðaranum. Men hesin myndugleiki hevur higartil vist seg at hava sít avmarkaða innihald, tá hart hevur staðið í móti hørðum millum læknar og sjúkra-systrar.

Og nú er stríðið aftur við at bresta út í ljósan loga.

Maktstrið

Stríðið millum læknarnar og sjúkra-systrar á LS er gamalt eftirhondini, og royndirnar at loysa málið hava verið mangar.

Verður málið kókað niður, so liggur eitt orð eftir í pottinum: Maktstrið. Eitt stríð millum læknar og sjúkra-systrar um, hvør avger hvat á teimum fyra deildunum á LS – fyrst og fremst á teimum trimum deildunum; skurðeildini, medisinsku deild og psykiatrisku deild.

Í 1996 avdúkaði frágreiðing frá danska konsulentfelagnum Dios, at skilið á LS var syndarligt. Serliga vóru

tað læknar og sjúkra-systrar, sum ikki kundu finna út av tí saman.

Men frágreiðingin í mið. krónurs klassanum kundi ikki kyrra nakran, og knúturin bara harnaði heldur enn loysnaði aftan á Dios-frágreiðingina.

Læknarnir vildu hava ein leiðara – ein senturleiðari, ið vanligar er yvirleiknir – at leiða arbeiði á ymsu deildunum. Sjúkra-systrar-nar vildu hava tveir javnsettir leiðarar – eina yvir-sjúkra-systir ið leiðir røktina á jøvnum fœti við yvirleiknan, ið leiðir læknaliga partin – á hvørjari deild.

So fundamentalt var kravið frá sjúkra-systrunum, at tær í 1996 fóru í ólógligt verkfall fyrri at fáa sín vilja. Táverandi landsstýrismaðurin Axel Nolsøe gav eftir tógvið stríð sjúkra-systrunum viðhald og avgjörð 30. september í '96, at hvør depil á LS skuldi myndast av „tveimum javnsettum leiðarum, við hvør sínari fakligu bakgrund“.

Henda avger er bara ongantíð ferd út í verk. Tá verandi sjúkrahússtýrijón Høgni Joensen fór beinanvegin til verka og legði uppskot fyrri ymsu fakbólkar á lands-sjúkrahúsinum. Men hetta lættari sag enn gjørt, tí nú komu aðrir fakbólkar á LS upp í og sögdu bart út at

teir kendu seg settar til síðis í stríðnum millum læknar og sjúkra-systrar. Tað stutta av tí langa var, at øll samdust um, at søkjast skuldi eftir einum sjúkrahúsleiðara. Hesin varð settur í starv 1. mai í fjør.

Lýsing sultað

Nú 15 mánaðir seini liggja lýsingarnar eftir senturleiðara og senturvaraleiðara til einstøku deildirnar í Tinganesi og biða eftir at vera sendar út í fjølmiðlarnar.

Nær tað verður er ikki greitt. Helena Dam á Neystabø sigur við Sosialin, at arbeiitt verður við málinum. Annars hevur hon onga viðmerking.

Lýsingarnar, ið liggja nú og biða eftir at verða almannakunngjörðar, eru bygðar á avgerðina hjá sjúkrahúsleiðaranum Jákup Mørkøre um, at einstøku deplarnir skulu leiðast av einum og ikki tveimum leiðarum. Tað eru hesi størvini, ið skulu lýstast leys.

Sostatt er málið aftur á sama staði, har tað byrjaði. Sjúkrahúsleiðarin hefur gjørt av, at lands-sjúkrahúsið skal stýrast eftir einum einstreingjaðum leisti – ein avgerð, sum Sjúkra-systrafelagið framvegis ikki vil góðtaka.

Tað visir skriv dagfest 20. juli í ár frá Sjúkra-systra-

felag til sjúkrahúsleiðaran Jákup Mørkøre: „Sjúkra-systrafelagið tekur ikki undi við núverandi uppskoti, sum sigur at yvirleiknir er ovasti leiðari fyrri deplarnar.“

Royndi at fáa semju

Nýggi sjúkrahúsleiðarin, sum var settur í starv 1. mai 1998, hevur roynt ymiskt fyrri at fáa semju í lag millum læknar og sjúkra-systrar.

30. september í fjør legði Jákup Mørkøre út við uppskoti um nýggjan leiðslubygnað í LS. Fyri at vinna á fundamentala ósemjunum millum Sjúkra-systrafelagið og Serlæknafelagið, kom sjúkrahúsleiðarin við tí uppskoti, at í førum har læknar og sjúkra-systrar ikki kundu semjast, so fekk sjúkrahúsleiðarin rættin at taka avgerð í málinum. Sostatt kundu knútar altíð loysast og soleiðis nýttust ósemjur ikki at enda í avgerðarloysi, var hansara grundgeving fyrri uppskotinum.

Men hvørki sjúkra-systrar-nar ella læknarnir kundu taka undir við hesi ætlan. Tveir mánaðar seinni – 30. november – royndi sjúkrahúsleiðarin at fáa partarnar aftur til samráðingargarð. Men nú vildu læknarnir ikki so frægt sum á fund saman við sjúkra-systrunum, og lækn-

arnir gjørdur eisini greitt, at teir vaskaðu talvuna reina og vildu ikki brúka brotpartar úr semingaruppskoti millum læknar og sjúkra-systrar frá 1997 sum samráðingargrundarlag. Teir vistu eisini á, at terra fakfelag – danska FAS – ongantíð hevur góðtikið ta semju, sum tveir læknar og tveir sjúkra-systrar samdust um í 1997.

Enn einaferð stóð í botni á LS.

Evsta vald til senturleiðaran

Nú valdi sjúkrahúsleiðarin at skera í gjøgnum. Turbulensurin var undir øllum umstøðum so harður, at ambitionirnar um eina bleyta lending tóktust vónleysar.

17. mars í ár kom so útsplið frá sjúkrahúsleiðaranum: Hvørt einstakt sentur verður ríkið av einum senturleiðara (vanliga ein lækni), og í senturleiðsluni verður eisini ein senturvaraleiðari (vanliga ein sjúkra-systir). „Senturleiðarin hefur ábyrgdina av samlaða virkseminum av sentrinum móttvegis sjúkrahúsleiðaranum“ stendur í uppskoti-num.

Hetta var ikki til at misskilja, og tað gjørdi Sjúkra-systrafelagið sum áður nevnt heldur ikki. Tær mótmæltu og noktaðu haraftat

í skrivi 22. juli í ár at fara í samráðingar við figgjarmálastýrið um løn til ein senturvaraleiðara.

Almanna & Heilsamálastýrið ikki vilja lýst eftir hesum størvum fyrr enn avtala um løn varð fingin í lag.

Á bordinum hjá Helenu
Tað stutta av tí langa er, at sjúkrahúsleiðarin hefur skorið í gjøgnum og brúkt sína heimild at finna nýggjan leiðslubygnað á LS og hann hevur biðið Almanna & Heilsamálastýrið um at søkja eftir nýggju leiðarsørvunum.

Bólturin liggur sostatt í Almanna & Heilsustýrinum. Á bordinum hjá Helenu Dam á Neystabø, landsstýrismanni. Og bólturin líkist mest av øllum eini bumbu.

Spurningurin er, um landsstýrismaðurin í almanna & heilsumálum megnar at avmontera, ella um hvøllur brestur aftur fer at senda sjokkhylgjur gjøgnum føroyska heilsuverkið.

Helena Dam á Neystabø hevur áður sagt, at endalig loysn á hesum máli skal finnast áðrenn 1. september.

Tað er mikudagin í komandi viku.